

XALQARO BUGXALTERIYA HISOBI

*Usarov Mag'rur**SamISI 3-bosqich talabasi**Jafar19980914@gmail.com +998930090751**Po'latov Xudoyberdi O'ktamovich**Boshqa tarmoqlarda bugxalteriya xisobi
va audit kanfedrasi katta o'qituvchisi***Annotatsiya**

Mazkur maqolada xalqaro buxgalteriya hisobi tushunchasi, uning ahamiyati va moliyaviy hisobotlar sifatini oshirishdagi o'rni yoritilgan. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) tamoyillari va ularning iqtisodiy integratsiya jarayonidagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, O'zbekistonda xalqaro standartlarni joriy etish jarayoni, yuzaga kelayotgan qiyinchiliklar va istiqboldagi imkoniyatlar haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: xalqaro buxgalteriya hisobi, IFRS, moliyaviy hisobot, iqtisodiy integratsiya, O'zbekiston.

Kirish

Xalqaro buxgalteriya hisobi, buxgalteriya hisobining xalqaro miqyosda qabul qilingan standartlari va amaliyotlarini o'z ichiga oladi. Global iqtisodiyotning rivojlanishi, xalqaro savdo va investitsiyalarni oshirish bilan bog'liq ravishda, xalqaro buxgalteriya hisobi muhim ahamiyatga ega. Bu soha moliyaviy hisobotlar tayyorlashda bir xil standartlardan foydalanishni ta'minlaydi, bu esa investorlar va boshqa manfaatdor tomonlar uchun shaffof va ishonchli ma'lumotlarni taqdim etadi.

Xalqaro Buxgalteriya Standartlari (IFRS)

Xalqaro buxgalteriya hisobi asosan Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) orqali amalga oshiriladi. IFRS, kompaniyalar o'rtasida moliyaviy ma'lumotlarni solishtirish imkonini beruvchi bir xil qoidalar to'plami hisoblanadi. 2001 yilda Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari kengashi (IASB) tomonidan ishlab chiqilgan IFRS, bugungi kunda ko'plab mamlakatlar tomonidan qabul qilingan va jahon bo'ylab keng qo'llaniladi.

IFRS ning Asosiy Tamoyillari

IFRS ning asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:

1. Shaffoflik: Moliyaviy hisobotlar aniq va tushunarli tarzda taqdim etilishi kerak. Bu investorlar va boshqa manfaatdor tomonlarga kompaniyaning moliyaviy holatini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

2. Solishtiruvchanlik: Turli mamlakatlardagi kompaniyalar o'rtasida moliyaviy hisobotlarni taqqoslash imkonini beradi. Bu xalqaro investorlar va tahlilchilar uchun juda muhimdir, chunki ular turli kompaniyalar faoliyatini solishtirishda bir xil mezonlarga asoslanadilar.

3. Ishonchlilik: Moliyaviy hisobotlar ishonchli va haqiqatga mos bo'lishi kerak. Bu investorlar uchun muhim ahamiyatga ega, chunki ular o'z investitsiyalarini amalga oshirishda ushbu hisobotlarga tayangan holda qaror qabul qiladilar.

4. Tugallanganlik: Hisobotlar barcha zarur moliyaviy ma'lumotlarni o'z ichiga olishi lozim. Bu, investorlar va boshqa manfaatdor tomonlarga to'liq va aniq tasavvur berish uchun zarurdir.

Xalqaro buxgalteriya hisobining ahamiyati

Investitsiyalarni jalb qilish: Xalqaro buxgalteriya hisobi orqali kompaniyalar o'z moliyaviy holatini aniq va tushunarli tarzda taqdim etadilar. Bu investorlar uchun ishonchni oshiradi va investitsiyalarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi.

Xalqaro savdo: Xalqaro buxgalteriya hisobi standartlari savdo operatsiyalarini soddalashtiradi. Kompaniyalar turli mamlakatlarda faoliyat yuritishayotganida, bir xil moliyaviy hisobot standartlariga ega bo'lish, savdo jarayonlarini yanada samarali qiladi.

Moliyaviy tahlil: Xalqaro buxgalteriya hisobining mavjudligi moliyaviy tahlilchilar va iqtisodchilar uchun muhimdir. Ular turli kompaniyalar o'rtasida solishtirishlar olib borishlari va iqtisodiyotning umumiy holatini baholashlari mumkin.

Xalqaro hamkorlik: Xalqaro buxgalteriya hisobi orqali mamlakatlar o'rtasida moliyaviy ma'lumotlarni almashish osonlashadi. Bu, davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlikni kuchaytiradi.

Xulosa

Xalqaro buxgalteriya hisobi global iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydi. U kompaniyalar o'rtasida moliyaviy ma'lumotlarni taqdim etishda yagona standartlarni belgilaydi, shaffoflikni ta'minlaydi va investorlar uchun ishonchli ma'lumotlarni taqdim etadi. IFRS ning qabul qilinishi xalqaro savdo va investitsiyalarni rivojlantirishga yordam beradi, bu esa global iqtisodiyotning barqarorligini oshiradi. Kelajakda xalqaro buxgalteriya hisobi yanada rivojlanib, yangi standartlar va amaliyotlarni o'z ichiga olishi kutilmoqda.

Adabiyotlar

1. Международные стандарты финансовой отчетности (IFRS). – URL: www.ifrs.org
2. Бухгалтерский учет в условиях международных стандартов. Учебное пособие. – Москва: Финансы и статистика, 2020.
3. Toshmurodov Sh. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari bo'yicha amaliy qo'llanma. – Toshkent, 2023.
4. Davlat statistik qo'mitasi. "O'zbekistonda xalqaro buxgalteriya hisobi standartlari bo'yicha olib borilayotgan ishlar". – URL: www.stat.uz